

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Enschedesestraat 51

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM
13 februari 2024

ONS KENMERK
2400006233

BEHANDELD DOOR
F. Bouwmeester

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
(053) 481 87 45

ONDERWERP

Zienswijze inzake Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Nationaal Programma Ruimte voor Defensie'

Geachte leden van de Raad,

Samenvatting

In december 2023 presenteerde het Rijk de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Milieueffectrapportage Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (hierna te noemen 'de NRD'). De noodzakelijke versterking van Defensie brengt een forse extra ruimtevraag met zich mee. De NRD is de eerste stap in een plan-mer procedure. In die procedure brengt Defensie de effecten en alternatieven van deze ruimtevraag in beeld en beoordeelt deze. Voor Enschede is relevant dat het Rijk in de NRD Technology Base noemt als mogelijkheid om activiteiten te ontplooiën op het gebied van vrachtdrones.

Belanghebbenden hebben acht weken, tot 9 februari 2024, de tijd om zienswijzen in te dienen op de NRD. De belangen en kansen van Technology Base zijn inmiddels langs twee sporen in zienswijzen verwerkt:

- In de zienswijze van de Gemeenschappelijke Regeling Technology Base wijst de GR op de mogelijkheden in Twente om ruimte te bieden aan Defensie. Daarbij gaat het met name om (tests, experimenten en oefeningen met) vrachtdrones. Ook wijst de GR op een belangrijke randvoorwaarde daarvoor: het realiseren van satellietnavigatie.
- De provincie Overijssel gaat in haar zienswijze uitgebreid in op de mogelijke (ruimtelijke en andere) gevolgen van het programma. Ook de kansen op Technology Base komen daarbij aan de orde. Deze zienswijze treft u aan in de bijlage bij deze brief.

De zienswijzen van de GR en de provincie brengen de belangen en mogelijkheden van Technology Base en van Enschede goed voor het voetlicht. Daarom hebben wij besloten vanuit Enschede geen aparte zienswijze in te dienen op de NRD.

Toelichting

Naar een Nationaal Programma 'Ruimte voor Defensie'

Gezien de ontwikkeling op het gebied van de internationale veiligheid is versterking van de krijgsmacht in ons land noodzakelijk. Daarvoor heeft Defensie behoefte aan meer ruimte. Op dat punt bereidt Defensie een nationale beleidsvisie voor. In die beleidsvisie wil het Rijk tot afgewogen en onderbouwde keuzes komen.

Eerste stap: plan-mer procedure

Defensie start nu een plan-mer procedure. In die procedure wil Defensie de effecten en alternatieven van deze ruimtevraag in beeld te brengen en beoordelen. De uitkomsten daarvan weegt Defensie mee in de besluitvorming over het Nationaal Programma.

De eerste stap in die procedure is de in december 2023 verschenen NRD. Belanghebbenden hebben acht weken de tijd om daarop te reageren met een zienswijze.

Relevantie NRD voor onze gemeente en de provincie

In de NRD staat onder punt 10 dat Defensie overweegt om vanuit vliegveld Deelen een toegang door de lucht (via een zgn. corridor) tot Twente Airport te realiseren. Dit is van belang voor oefeningen met onbemande vrachtdrones. De NRD noemt in dat verband de op Twente Airport aanwezige 'kennishub' (Space53).

In de actualiteitenraad van 22 januari vroeg D66 in dit verband aandacht voor de mogelijkheden op Technology Base voor de ruimtebehoefte van Defensie. Zij vroeg of het college deze mogelijkheden ook ziet en bereid is daar actie op te ondernemen. Wij hebben gemeld deze mogelijkheden zeker te zien. Ook gaven we aan dat we, vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Technology Base, een zienswijze voorbereiden om dit actief onder de aandacht van Defensie te brengen.

Voor de provincie Overijssel bevat de NRD meerdere aanknopingspunten en thema's om een zienswijze in te dienen. We geven de inhoud van de beide zienswijzen hieronder op hoofdlijnen weer.

De zienswijze van de GR Technology Base

De zienswijze van de Gemeenschappelijke Regeling Technology Base hebben wij 5 februari jl. ter kennisname aan uw raad verzonden. Voor de volledigheid voegen we die nu opnieuw bij. De GR vraagt in de zienswijze aandacht voor de mogelijkheden op Technology Base voor het gebruik van vrachtdrones door Defensie. Ook wijst de GR op de mogelijkheden voor militair medegebruik van Twente Airport, bijvoorbeeld voor trainingen/experimenten met innovatief materiaal. Tenslotte noemt de GR een noodzakelijke randvoorwaarde voor medegebruik van Defensie: het realiseren van satellietnavigatie op Twente Airport.

De zienswijze van de provincie Overijssel

Op 8 februari jl. heeft het college van Gedeputeerde Staten een zienswijze ingediend. Het college constateert dat de NRD voornemens en alternatieven bevat die zeker effect hebben op Overijssel. Zo heeft Defensie diverse locaties in de provincie in beeld voor grootschalige munitieopslag. Ook is er sprake van een zoekgebied voor het oefenen met explosieven in de driehoek Arnhem-Apeldoorn-Zwolle. Ook noemt de NRD gebieden in Overijssel voor laagvliegen en landingsplaatsen voor helikopters. Daarnaast bevat de NRD de reeds genoemde voornemens op het gebied van stationering van en corridors voor onbemande drones voor vracht.

Het college van GS wijst er in de zienswijze op dat de ruimtebehoefte van Defensie in Overijssel niet op zichzelf staat. Het college wijst op de rijksprogramma's op gebied van o.a. wonen, werken, energie en bereikbaarheid. Verder vertoont het samenhang met de provinciale omgevingsvisie en heeft het programma impact op onder meer natuur, milieu en gezondheid en beleidsvoornemens m.b.t. windenergie.

De zienswijze sluit af met de constatering dat veel nog niet duidelijk is. De provincie geeft aan graag intensief betrokken te blijven en dat ze een belangrijke rol kan vervullen om de lokale impact van maatregelen te (helpen) overzien.

Geen eigen Enschedese zienswijze

Wij zijn van mening dat de belangen van Enschede, en dan specifiek die van Technology Base, in de beide zienswijzen van de GR en de provincie goed tot uitdrukking komen. Daarom hebben wij besloten geen 'eigen' zienswijze in te dienen.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)